По конфіскаті — другий наклад.

Ч. 35 (10 418). Львів, вівторок 17. лютого 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Видає ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО"

Начальний редактор д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ

Наочне навчання.

Варшава, 13. лютого, 1925.

Всі добре памятають „великий день" варшавського сойму, коли на порядкові денному стояла справа видачі, разом з комуністичним послом Ланцуцким, трьох українських послів: П а в л а В а с и л ь ч у к а, С. К о з и ц ь к о г о і М. Ч у ч м а я. Не могло бути жадного сумніву, що доля їх вже наперед була вирішена. Про це красномовно свідчили і промова віцепремієра Тугута в одній з соймових комісій, виголошена напередодні, і ті численні агенти дефензиви, що весь час крутилися в соймі та біля його, і врешті присутність на салі засідань того, хто саме вимагав видачі послів — прокуратора луцького окружного суду. Очевидно, ця незвичайна обстанова і дала послові П. Васильчукові те натхнення, з яким він виголосив свою знамениту промову, що закінчилася словами, які, можна так мовити, стали крилатими: „Де кат? Хай накладає свою петлю! Ми готові".

Я не знаю, яку ролю відограв цей виступ посла Павла Васильчука в настроях соймової лівиці, що кінець кінців зважилася після того стати на захист українських послів; я не знаю, чи мала промова п. Васильчука рішуче значіння в тому, що наші посли не опинилися на другий день за кратами луцької вязниці, але для мене не підлягає ніякому сумніву, що ця промова безпосередньо звязана з тим, що відбулося дня 11-ого лютого в готелі „Преторія" на вул. Зельній.

З моєї депеші і з варшавських газет, а також з інтерпеляції українських послів ви вже знаєте в загальних рисах про ревізію, яку вчинив слідчий судця Вонаго разом з агентами дефензиви в помешканні п. посла Васильчука, але само собою зрозуміло, що ці джерела зовсім не торкаються питання: які булиб наслідки ревізії для українського посла, колиб у його було знайдено що-небудь „компромітуюче". Тимчасом для кожного ці наслідки ясні... Як пильно виконував п. суддя Вонаго наказ свого начальства та як ретельно шукав у посла Васильчука компромітуючих річей — видно з того, що навіть в и в е р т а в у й о г о к и ш е н і, навіть дібрався до постелі другого посла. Та не вважаючи на всю ретельність, нічогісенько не знайшов, і п. посол Васильчук залишився на свободі. Так, залишився на волі, бо й допит його, що т р і в а в п о в е р х с ь о м и г о д и н, теж не дав підстав для увязнення.

В той самий день слідчий судця Вонаго провадив допит пп. послів Козицького і Чучмая, але їх, оскільки відомо, не обшукував.

Senex.

В напруженому положенні.

Кілька уваг на церковно-народні теми.

X.

Недостача священиків, знищення церков і неспроможність чи незарадність у їх відбудов*) та конечність заспокоїти свої духові потреби сприяє поширенню сектантства. І справді сектантство, донедавна зовсім невідоме в Галичині, тепер шириться на всій українській території, виявляючи подиву гідну животність. В рівній мірі сектантство здобуває собі грунт на Волині, як у Галичині, на Холмщині, як і на Підляшу чи Поліссю. Та коли на Холмщині і на Підляшу пропаганда сектантства находить своє обєктивне, життєве оправдання, то не повинно цього бути ані в Галичині, ані на Волині. В духовій сфері не може бути ніякого vacuum. І коли там закрито церкви під прапором псевдоревіндикації, коли усунено православних священиків і недопущено гр.-католицьких, то народ в пошуканні за духовою стравою мусить шукати потіхи й заспокоєння своїх потреб у сектантстві.

Холмщина й Підляша переходить сьогодня одну з найглибших трагедій. Бо трагедія духа є далеко більша, як трагедія тіла. А вину за ту духову прірву, за терпіння і страждання, за болючу релігійну ферментацію і національне заломання несуть на собі не тільки ті, що середньовічними засобами нищать там українство в церкві, в школі і в публичному життю, але й ті, що в імя евангельських наказів не подали і не подадуть помічної руки страждениому народові. Хоч як прикро це стверджувати, а все таки не слід промовчувати факту, що унія втратила той ореол, яким вона була опромінена в 1914—1915. Вона, що повинна бути в о ю ю ч о ю ц е р к в о ю, стала тільки дефензивною, а тим самим затратила своє головне післанництво, свою найглибшу суть. Ніякі виправдання ані покликування на те, що уніяти Холмщини і Підляша підчинені юрисдикції римо-католицьких епископів, ніякі заслонювання себе перепонами й заборонами з боку польської адміністративної влади не змиють з носіїв уніятської ідеї того сибаритського заплямування, яке вже сьогодня є занадто виразне, щоби можна його стерти. І колиб хто хотів заслонюватися недостачею б е з ж е н н и х с в я щ е н и к і в, здатних на холмсько-підляськім терені обстоювати віру батьків та поширювати унію, то така оборона була би шита білими нитками. У всіх трьох галицьких дієцезіях, а особливо в станиславівській, вже сьогодня маємо понад сотню безженних священиків, які в першу чергу повинні бути перейняті ідеєю поглиблення й поширення унії, обороною тієї території, яка найбільше витерпіла в імя унії, яка найбільше жертв принесла перед 50-ма літами казьонному православію, а тепер згинається, подається і миршавіє релігійно культурно й національно через казьонне польонокатолицтво. І з сумом приходиться питати: деж наші діяльні (не словні) сподвижники унії, деж ентузіястичні працьовники у винограді Христовім?

Вони лишають Холмщину, Підляша, Поліся й Білорусь на поталу французьких і бельгійських місіонарів — так немов би тут малося до діла з якоюсь африканською чи азійською країною. Та ще й погрожують, що і в Галичину спровадять французьких і бельгійських Бенедиктинів.

Всі церкви реорганізуються тепер під стягом н а ц і о н а л і з м у. Національний інстинкт, національне почуття, національна свідомість є тою всеобіймаючою рухомою силою, яка вливає животворну течію у всі комірки соціяльного організму, є тією енергією, що переводить електрифікацію цілости життя в сфері матеріяльній і духовій. Очевидно, й реституцію унії, її піддержку й поширення можна перевести тільки під прапором творчого, всюдисущого, всеобіймаючого націоналізму, при допомозі українських національних сил, які в рівній мірі є перейняті почуванням релігійним, як і почуттям національним. Крім того найвищий час подумати над створенням живої й життєвої релігійної літератури, приноровленої до вкоріненої в масах національної свідомости і підвисшених культурних вимог громадянства. В першу чергу повинні зникнути всілякі страхіття, якими донедавна були переповнені деякі популярні релігійні видавництва, більше пройняті забобонністю, як правдивим світлом науки. Для зменшення впливу сектантства найвищий час подумати про видання св. Письма в живій і добірній народній мові. Крайна пора застановитися над введенням живої літературної мови до богослужень на місце церковно-славянської мертвоти.

Ось тут відкривається широке, незвичайно корисне і вдячне поле діяльности для церковних реформаторів. І на це в першу чергу повинна бути звернена увага наших єрархів, а не на п р и м у с о в и й і з а г а л ь н и й ц е л і б а т, такий крайно шкідливий для народніх інтересів.

Без сумніву, важко допустити, щоби целібат був бездушною ідеєю. Він теж — крім своїх тіней, мусить мати і свої світла. Одначе реформатор, сподвижник целібату, мусить звертати увагу на час і місце, на обставини, умовини, традиційні нахили, стан громадянства, перехресні стежки, правдиві й підсунені тенденції, які супровожають дану реформу. Для всіх ясно, що все українське громадянство заявляється проти н а с и л ь н о г о й з а г а л ь н о г о целібату. Слідкуючи за ходом цієї справи б е з п р и с т р а с н о, о б є к т и в н о, маючи глибоко вкорінене почуття відповідальности в теперішній добі нашого життя не можемо — на жаль — добачити в п р и м у с о в о м у целібаті нічого додатного. А навпаки — як це побіжно, невичерпуючо і тільки в загальному нарисі зазначено в низці статтей — добачуємо в безоглядному проводженні н а с и л ь н о г о целібату багато шкід і небезпек. Та це не значить, щоби ми були противні д о б р о в і л ь н о м у целібатові. Навпаки, обєктивно признаємо, що нам потрібно деякого відсотка безженного духовенства для обсади деяких церковних становищ та для обсади поодиноких парафій в містах, одначе тільки під умовою добровільности, бо лише тоді буде певність, що ті добровольці жертвенно виконають свою місію до кінця, без хитань, і без замішання, без відступництва від провідної лінії.

Справа целібату, справа латинщення нашої церкви й духовенства находиться в н а п р у ж е н о м у п о л о ж е н н і. Громадянство схвильоване, занепокоєне, а деякі кола рішені в боротьбі проти цього очевидного замаху на права церкви, обряду й духовенства витягнути найдальше йдучі консеквенції. Уважаємо своїм обовязком перестерегти ці громадські кола перед занадто далеко посуненими потягненнями, бо в с у ч а с н и х умовинах всі такі к р а й н і кроки можуть мати небажані наслідки. Сумніваємося теж, щоби й наші єрархи жили чисто трансцендентальним життям, щоби вони могли зовсім відмежуватися від громадянства, щоби з фільософічним спокоєм і впертою байдужністю могли нехтувати волю громадських чинників.

Не слід доводити до затяжної війни, не слід палити всіх мостів за собою. Треба зберегти холоднокровність, почуття відповідальности і ще раз зробити крок в напрямі порозуміння. Ця роля повинна припасти духовним чинникам. Завер-

*) Як уже було зазначено в попередній статті, сектантська література найкраще заступлена в російській мові. Анабаптистичний „Богогласник", Св. Письмо і псальми російською мовою служать до пропаганди на північно-західних українських землях; в Галичині користуються сектанти відповідною літературою в п о л ь с ь к і й мові, яка м а с о в о приходить з Варшави.

Новий проруб.

З нагоди зїзду Амстердамського Професійного Інтернаціоналу.

Амстердамський синдикалістський Інтернаціонал займався на свому останньому зїзді дуже важною проблемою: прийняти чи не прийняти до свого складу теперішній союз російських професіональних спілок?

Проблема не така нова. Перед большевицькою революцією в Росії весь професійний рух розвивався гармонійно та солідарно обєднаний в одному Інтернаціоналі. До нього належали тоді і російські профспілки. Большевики, створивши III. комуністичний інтернаціонал, не залишили без уваги і профспілок. При третьому комуністичному інтернаціоналі сформувався і професійний (червоний) т. зв. профінтерн. Він розвинув поза кордонами СРСР. свою діяльність паралельно з діяльністю комінтерна. Діяльність ця звернена була на те, щоби розбити перш за все т. зв. національні робітничі синдикати на Заході, а тим самим підірвати силу та впливи амстердамської екзекутиви професійного інтернаціоналу.

Першим упав жертвою тої роботи французький професійний рух. Нині істнує у Франції дві конфедерації праці. За Францією пішла черга на инші держави. Найміцнійше зорганізовані і, як здавалося, найменше податні на посторонні впливи англійські трейд-юніони останніми часами теж почали двоїтися. Серед них дуже помітний т. зв. рух меншости, що є поклонницею червоного профінтерна. У Чехословаччині істнує наприклад три національні федерації праці, в Польщі дві, а в Голяндії аж шість. Очевидячки, що московський профінтерн досягнув своєї мети, бо розбив єдність професійних рухів, та підірвав у великій мірі авторитет амстердамського профінтерну.

Як тільки ця робота большевиків почала давати перші позитивні для них результати, вони звернулися до керманичів західньо-европейського професійного руху з пропозицією обєднати весь профрух в одну цілість. З ініціятиви большевиків відбулися навіть в Парижі та Франкфурті дві конференції представників амстердамського та віденського інтернаціоналів у справі встановлення єдиного фронту. Амстердамські представники вже тоді погоджувалися з участю московських профсоюзів на наміченому міжнародньому робітничому конгресі, але з деякими застереженнями. Відтак зїхалась конференція представників усіх трьох тоді істнуючих інтернаціоналів у Берліні, що вела вступні переговори в справі обєднання. Всі ці конференції не дали ніяких позитивних наслідків. Минулого року видвигнули справу обєднання англійські трейд-юніони. В часі подорожі трейд-юніонської делегації до СРСР. большевики зобовязали навіть провідників тої виправи Перселя і Брамлея допильнувати справи в Амстердамі.

І справді, напередодні амстердамського зїзду в лютому ц. р. відбулася конференція Генеральної Ради амстердамського інтернаціоналу, на якій розглядали справу, чи прийняти російський профсоюз до амстердамського інтернаціоналу. З Москви наспіла навіть телеграма, в якій зазначувалось, що російські профспілки готові приступити до переговорів, одначе з тим застереженням, щоби їхня участь у скликаній для цього конференції не була обмежена ніякими попередніми умовинами. Діло було в тому, що Амстердамці вимагали від російських профсоюзів беззастережного визнання статуту амстердамського інтернаціоналу.

Домагання большевиків піддержували на зїзді представники англійських трейд-юніонів Персель і Брамлей. Внесок Голяндця Оудеаста, про те, щоби припинити всякі дальші взаємини з московськими профсоюзами, перепав. Не пройшов теж і внесок названих англійських представників про негайні переговори та про беззастережне прийняття російських профсоюзів у свій склад. Як це звичайно у таких випадках буває, принято компромісовий внесок Голяндців Стенгуіза і Сміта. Він доручає начальній Раді амстердамського інтернаціоналу повідомити Союз російських профспілок про те, що їх можуть Амстердамці допустити у свій склад, наскільки вони виявлять побажання для цього. Далі амстердамський інтернаціонал стверджує, що він згідний почати переговори на окремій конференції, якщо такої зажадають російські профсоюзи. Заздалегідь намічено вже навіть делєгацію Амстердамців на ту конференцію. До них належать Фіммен від Голяндії, Ґросман від Німеччини, Брамлей від Англії та Жулавскі від Польщі.

Деякі праві газети твердять, що прийняття амстердамським інтернаціоналом такої резолюції означає нібито поразку большевиків. На ділі так не є. Ця постанова це познака внутрішнього ослаблення амстердамського інтернаціоналу. Слушно пише варшавський „Robotnik“, „що Амстердам таким чином для позорів єдности ослабив своє становище і створив комісію, роздвоєну та нездатну до ніякого ясного і виразного рішення“.

Большевики віднесли безперечно нову побіду, тим разом на пролетарському західно-европейському фронті. Від трьох літ робили вони проруб до амстердамського інтернаціоналу й остаточно свого таки добилися. Вони довершили не тільки проруб, але внесли через нього до нутра амстердамського інтернаціоналу цілу масу зародків нових внутрішніх непорозумінь та розходжень, які його дуже ослаблять. Їх мета вповні осягнена.

В. М.

нути з хибної дороги, признати недоцільність якоїсь акції, яка мала ідейний характер, не тільки нікого не принижує, але навпаки честь приносить.

З нагоди „святого року“ Ап. Столиця видала медаль, на якому як імператив красуються слова: „Христовий мир в царстві Христовім!“ Нехай вільно нам буде висловити надію, що в першу чергу наші владики підуть за голосом Риму, в „святому році“ підчиняться наказові римського архипастиря і через відступлення від недоцільного введення насильного і загального целібату привернуть Христовий мир в нашому громадянстві.

Ф. Федорців.

По широкому світі.

В Мексику вибухло повстання племени Няке. Причиною повстання вбивство індіян мексиканською поліцією. Повстанці знаменито узброєні наступають з прерій на місто Куба. Біле населення висилає радіотелеграми з проханням допомоги.

До Москви приїхав англійський посол Годжсон. Його прийняв Чічерін. В часі розмови порушено справу англьо-радянських переговорів. Переговори будуть відновлені з моментом повороту Раковського до Льондону. Раковський тепер у Харкові.

Болгарських комуністів в числі 62-ох, що брали участь в останньому повстанні, засудив суд на 137 літ тюрми та на заплату 1,200,000 левів у формі відшкодовання для потерпівших у часі повстання.

Чергова сесія Всесоюзного Центрального Виконавчого комітету СРСР мала би відбутися, по донесенням газет, чомусь у Тифлісі дня 1. березня ц. р.

Гефля, бувшого німецького міністра почт, замішаного у відомі скандали братів Барматів арештовано на домагання державної прокуратури.

На конґресі фашистів, що почався в Римі 12. лютого, фігурує точка про створення фашистівського інтернаціоналу, в склад якого входили би всі фашистівські та посвоячені з ними політичні організації світа. Муссоліні має бути проти створення такого інтернаціоналу.

На Україну мають ввезти 10.000 тон голяндського цукру. Цікаво, що сталося з українським цукром.

Харківський хрещенський ярмарок — як повідомляють большевицькі газети — не вдався. Масових покупців не має. Новка кооперація майже не взяла участи в ярмарку.

Президент Кулідж підписав закон про бюджет на маринарку. В ньому передбачене скликання конференції для обеззброєння фльоти.

З українського життя на чужині.

Свято 22-го січня у Спілці Студентів-Українців у Німеччині.

Цього року наше студентство, обєднане в Спілці Студентів-Українців у Німеччині, причинилося до значної популяризації Великих Роковин між чужинцями.

У суботу 24-го січня в домівці Спілки відбулися святочні сходини. Ті сходини крім 7-ої річниці проголошення Незалежности та 6-ої річниці проголошення Соборности Української Держави, відзначали також 4-ті роковини істнування своєї Спілки, яку засновано 22-го січня 1921 року.

Сходини відкрив святочною промовою у німецькій мові від імени Управи Спілки Петро Кожевників. Він привитав спершу представників ріжних організацій, а то: представника руської молоді, представників академічної групи Німецької Народ.

Ф. В. ҐАРТМАН.

Китайський песик.

Молодий, богатий Вірменин, який унаслідив по батьках велике майно, а був привзвичаєний до розпустного життя, пробудився одного дня з думкою покинути цей світ, який йому вже знулився. Всю роскіш і велич божеського Парижа він уже спробував і мав їх досить, а тепер роздумував, в який би спосіб, якнайменше болючий, покласти цьому всьому край. Він студіював в медичних підручників всі можливі роди смерти, радився перших знавців отрут, прикидався, що є безнадійно недужий. Але все те, що він довідався від цих мужів науки, не вдоволяло його, бо вважав, що людина з його культурою та товариським становищем не може отруїтися або застрілитися, як звичайний залюблений або дефравдант. На його гадку, він міг аж тоді дорівняти славі свого імени, коли помре в якийсь незвичайний спосіб і щойно тоді матиме охоту умирати, коли його останній крок стане сензацією.

Довго роздумував він, ходив по книгозбірнях, студіював звичаї минулих віків, поринав без сорому у найнищого сорта злодійську літературу, в надії, що знайде там якусь ідею для своїх плянів.

Одначеож все те, що знайшов, нудило його. Аж одного дня знайшов він у газеті новинку про одного небезпечного злочинця, який своїм жертвам перерізував горла, і не настоящо описував так незручно, що поліція находила всі його жертви зі щасливою усмішкою, а судові лікарі признали його спосіб дуже гуманним, підкреслюючи, що людина, яка так зійшла зі світа, не відчувала найменшого терпіння, а навпаки: роскіш, в наслідок скорого і повного упливу крові, який викликував ту блаженну усмішку.

Молодий Вірменин, кинувся прожогом шукати ту спритну, приявну для людства, людину, що мала таку незвичайно вправну руку. Але всі його зусилля остали без висліду. Він ходив по всіх шинках і спелюнках, надаремне. Вже доходив до роспуки, що мусітиме померти зовсім банально. Аж одного дня попав на думку подати оголошення, де обіцяв половину майна тому, хто його звільнить від життя без болю, у видосконалений спосіб відомого у цілому Парижі відтинача карків і запевнив присягою, що мовчатиме про злочинця. Обяву подав без імени, але так добре змалював свою особу, що убийник міг зовсім легко віднайти кандидата до смерти.

В кілька днів пізнійше, коли обява порушила весь Париж, зголосився у його довіреного слуги добродій з великою перевязкою на голові, який вілзливо напирався увійти. Вірменин казав його впустити.

Чужинець поклонився, приступив до нього, положив палець на устах і показав йому обяву. Потім сказав: — Я — Брінктон, відтинач карків, дайте слово, пане, що будете мовчати, а тоді стаю до ваших услуг, згідно з оголошенням нагородою. Коли має наступити операція?

Вірменин не вірив своїм ухам, обтер собі піт з чола, позамикав всі двері, поглянув з острахом на величезну перевязку чужинця і сказав тремтючим, з радісного зворушення голосом: — Чи ви є дійсно великий артист Брінктон? Чужинець подав йому світлини своїх жертв і добув з кишені пуделочко, яке отворив.

Там був небезпечний ніж. Тоді сказав він зі скреготом, з блискучими очима: — Чи вистачає вам, мій пане, те, що я добре зроблю свою роботу? Питаю вас ще раз, коли хочете вмирати?

Безпосередна близькість страшного і в цілому Парижі розпучливо пошукуваного розбишаки збентежила на мент Вірменина. Близенька можливість смерти і солодкий вигляд, що його бажання може бути здійснене, зробили своє. Він боровся з омлінням.

Брінктон встав і сказав з іронічною усмішкою: — Ви щось вагаєтесь, пане. Не треба спішитися. Я можу почекати.

І він хотів чемно та дискретно відійти. Але тепер Вірменин налякався, що розбишака може йому виховзнутися, з недостачі довіря, чи чого там. І тоді він знову не зможе вмерти, і мусітиме вкінці вдоволитися зовсім буденним засобом.

Він хутко рішився і сказав: — Ласкавий пане Брінктон, хто знає, коли ми знову зустрінемось. Я ще не готовий зі заповітом. Прийдіть завтра в 5 год., тоді вже зможу підчинитися вашій вправній руці.

Він взяв чекову книжечку і написав на ній суму на половину його майна, складеного в банку. Опісля з усмішкою сказав: „Ці гроші візьмете собі негайно по доконаному ділі, заки ще розійдеться відомість про мою смерть, та поїдете за моїм пашпортом до Америки або де хочете. Очікую вас в означеному часі на цьому місці, слугу вішлю до міста, так, що ніяка жива душа не буде знати про ваш прихід. Дивлюся на вас як на мого добродія. Яке щастя зійти з цього дурного і нудного світа при помочі вашої вправної руки.

По цьому вони розпрощалися. Брінктон відійшов мовчки.

Молодий Вірменин почав у повнім спокою приготовлятися до смерти. Казав прийти слузі і дав йому відповідні доручення. Свої дорогоцінні картини дарував він одному заприязненому антикареві, про якого мав пересвідчення, що ще ні одного клієнта не ошукав. Декілька мініатур, золотий столовий годинник, власний портрет, мав дістати його остання любка Колєтта. Все инше, разом з меблями, полишив льокаям, на споминки його зівялого животіння.

Потім покликав телефоном кількох приятелів і влаштував смертний бенкет, який тревав цілу ніч аж до пізного рана. Коли всі вийшли і розпрощалися зі сльозами в очах — хоча ніхто нічого певного не міг довідатися з його догадувався, що Вірменин хоче піддатися якійсь небезпечній операції або що найменше здрапуватися на Гималаї, бо ніхто не догадувався, що він був автором оголошення — [illegible]

ньої Партії, представника Европейської Студентської Помочі, численних представників естонської кольонії в Берліні, голову Союзу Естонців у Берліні, представників литовського і турецького студентства в Берліні, голову Українського Громадства в Берліні, представника Комітету Опіки над збігцями з України в Німеччині і голову Союза Українських Студентських Організацій у Німеччині.

Потім у коротній, але красномовній формі промовець пояснив значіння актів 22. січня 1918 і 1919 рр., вдачно навязуючи події на Україні до тогочасних подій у Німеччині, а закінчив закликом до дальшої невпинної боротьби за здійснення національних ідеалів.

Дальше промовляли представники чужинецьких організацій.

Першим промовив голова Союзу Естонців у Берліні Тоомес. Він закінчив своє сердечне привітання Українцям словами: „Всі Естонці переконані, що ось-ось прийде час і український жовто-блакитний прапор перед цілим світом репрезентуватиме Українську Незалежну Державу“.

Другим промовляв заступник литовського студентства Аукштоліс. Він зазначив, що він приходить просто зі зборів своїх земляків, які доручили передати Українцям найкращі побажання. „Ви маєте так велику й багату країну і Ви такі сильні численно. Ми з нетерпінням очікуємо на день Вашого повного визволення. Коли Ви матимете Вашу державу, то й ми будемо спокійні за нашу незалежність“.

Третім забрав слово турецький заступник Сікке. Він сказав м. ін.: „Ми, Турки, що не робимо ріжниць поміж поодинокими турецькими племенами, деб вони не жили, — в Малій Азії, на Балкані, в Криму, на Волзі, чи в Середній Азії, знаємо, що лише після повного турецько-українського порозуміння та належної підготовки Москва змушена буде відмовитись від своїх претенсій на чуже. Та відмова не прийде добровільно. Зброя приведе до того“.

Четвертим промовляв представник академічної групи Німецької Народньої Партії д-р За‛длер. — „Дві проблеми стоять перед Вами, Українці. — Звільнити грунт Вашої Батьківщини від Москалів і надати Вашій Державі бажану форму, а потім відібрати ваші землі від инших сусідів“.

Пятим забрав слово знаний приятель Українців, д-р Маркузе. Він закінчив свою промову такими словами: „Швидко прийде час, коли український тризуб символ Великої України, обернеться против трьох ворогів України. Встане Україна, як встане й Германія. Рука в руку вони поступатимуть вперед для добра обох народів“.

Представник Спілки подякував усім промовцям за слова признання до Українців і України.

Після перерви, в якій всі присутні знайомилися між собою, та жваво диспутували над ріжними справами, Естонець Кас відчитав довший реферат про добре розголошені по цілому світі події в Естонії 1-го грудня м. р. Референт добре змалював закулісову працю Москалів перед і після „повстання“ в Ревалі і тим яскраво підтвердив слова першої промови: „Ворог не спить“. Подякою референтові закінчилася офіційна частина сходин. На чергу прийшли українські пісні у виконанні імпровізованого хору наших студентів. Хор відспівав український гимн, який зустріли присутні гучними оплесками.

Коли розійшлися старші гості, між якими був також консуль Естонської Республіки в Берліні, студенти-Естонці й наші уладили товариську вечерю. Вечеря перетворилася в мирний турнір співу. До другої години безпереставно співали по черзі Естонці й Українці свої ріжні пісні.

Так відзначила Спілка Студентів-Українців у Німеччині великий український день. Другогож дня учасники сходин подали до своєї преси дописи з нагоди „22-го січня“ і відписи передали до Спілки.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Азійський союз.

„Льокальанцайґер“ приносить подробиці про союз заключений між Японією, Китаєм і СРСР., а підписаний в Пекіні. СРСР. має виставити 200 000 жовнірів, колиб Америка, Англія або Франція зачали якунебудь військову акцію проти китайського центр. уряду або взагалі збройну акцію на території Китаю. Озброєнням і харчуванням цих жовнірів має занятися Японія. Цілий Сахалін по 5 літах належатиме до Японії. Японія дає для СРСР. один великий лінійний корабель, 4 малі кружляки, 30 підводних човнів і 7 контрторпедовців. Заплата за це в натурі або концесіями на Сибірі. Договір заключений на 30 літ. Ціллю його азійський бльок проти Англії, Америки й Франції, які мається усунути з Китаю й взагалі з Азії. — Владивосток мається розбудувати як першорядну операційну базу фльоти. Японія дасть 60% на будову. Реорганізуватимуть китайську армію японські й радянські офіцири. Мирний стан китайської армії піднесеться до 800.000 людя. Західний Китай має виставити спеціяльні корпуси індійський і тибетанський. Озброєння й воєнні прилади дасть СРСР. і Японія.

Політичне вбивство в Болгарії.

В Софії на вулиці незнані люде вбили редактора „Сльова“ проф. Мик. Мілева, прихильника уряду. Вбитий був визначний політичний діяч, учений і письменник. Попередній ред. „Сльова“ згинув також за часів Стамболійського. Мілев був тепер десиґнований на становище повновл. мін. в Вашінґтоні.

Мирова політика Болгарії.

На засіданні болгарської начальної ради сторонництв премієр Цанков підкреслив мировий характер цілої заграничної політики Болгарії, яка працює над здійсненням зближення між балканськими краями.

Грецько-турецький конфлікт.

По звідомленням із Царгорода турецьке пресове бюро рішуче заперечує вістку, начеб Туреччина предложила Греції заступити патріярха Константина одним із митрополитів, підлягаючих виміні.

Франц.-анґл.-німецький союз.

„Дейли Телеґреф“ звідомляє, що ост. засідання ради мін. сконстатувало в кабінеті три погляди на ґарант. пакт: мін. Емері є за політикою ізоляції. Чемберлен за договором із Францією, але без військових ґарантій, а Черчіль є за договором безпеки Англії, Франції й Німеччини проти СРСР. Черчіль є думки, що большевицьку небезпеку треба здавити в зародкові. З поглядами Ч-я годяться Болдуін і льорд Керзон. „Матен“ довідується відносно переговорів між Еріо й Чемберленом у справі договору безпеки, що Німеччина й сусідуючі з нею краї приступили би до договору щойно в другій його фазі. В разі заключення договору всі наступи Німеччини на якунебудь часть границі від північного моря до Адрії, вважатиметься наступом проти всіх держав, які належатимуть до договору. Німеччина мала би зложити заяву, що здержується від усякого нападу. Союз Народів ратифікував би договір і розглянув би засоби для поширення його на инші части Европи. „Матен“ пише, що колиб договір мав вилучити загварантування ненарушення сх. границь Німеччини, то Франція повинна би зрезиґнувати з договору.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашнє (34) число „Діла“ сконфісковано за два уступи з IX статті „В напруженому положенні“, за один уступ з відозви Нар. Комітету у справі шкільного плебісциту, за частину новинки про почтові сенатора, та за кінець новинки про адміністраційні порядки.

— **Заміна української школи на польську.** Просять нас спростувати в деякім новинку поміщену під повищим наголовком в ч. 27. „Діла“ за 6/II 1925 р. в Рівенській 7-кл. українській школі, після недавньої візитації, розпорядженням шкільних властей переведено на польську мову історію та географію Польщі, які до того часу викладали там по українськи. Розпорядження це зроблено на підставі „відомого“ закону з 31/VII. 1924 р. де сказано м. и., що „в школах 7-кл. з непольською мовою навчання, обовязково ведеться по польськи науку державної мови, польської історії і науку про сучасну Польщу“... Переведено в життя це розпорядження всією Педагогічною Радою школи, а не особисто п. Я. Бичковським.

— **З музичного життя.** Дня 1. березня н. р. в неділю о 12 год. відбудеться в салі Народнього Дому Вокально-симфонічний Концерт „Львівського Бояна“ при співучасти симф. оркестри „Муз. Тов. ім. Лисенка“, на якім буде виконаний вперве в цілости симфонічно-вокальний твір Ст. Людкевича „Кавказ“ в 4 частях, який перед війною був виконуваний тільки поодинокими частями.

Промоція. 1-го лютого на правничім факультеті Українського Вільного Університету в Празі відбулась промоція п. Гайманівського й протоєрея Евгена Руженцького на доктора прав.

— **Україніка.** Часопис чеського М-ства Закорд. Справ „Прагер Прессе“ від кінця минулого року систематично подає замітки з українського культурного життя під окремою рубрикою „Україна“, а не під рубрикою „Росія“, як це він робив раніше, принагідно поміщуючи такі замітки. З більших заміток, надрукованих в „Прагер Прессе“ в останнім часі, можна зазначити рецензію на працю проф. О. Колесси „До історії чесько-українських взаємин“, рецензію на гастролі наступи Ужгородського українського театру у Празі і рецензію на працю проф. Д. Дорошенка „Покажчик української літератури“ то-що. Як довідуємось, редакція „Пр. Прессе“ має тепер на увазі дати цілу низку статтей і характеристик сучасних українських письменників з портретами.

Український Інститут громадознавства. Організація Інституту Громадознавства в Празі в цей час іде до закінчення. Вже підготовлено цілий ряд праць до друку, в тому числі члена Організаційного Комітету академика А. Старкова, відомого українського соціольога В. Левинського і цілого ряду инших осіб. Інститут вступив у взаємини з відомими науковими інституціями, як „Інститут Сольве“ в Брюсселі, Міжнародній Соціольогічний Інститут, Соціольогічний Інститут Масарика в Празі (проф. Хавушний, Фоуске та инші. З закінченням технічної організації при відділах Інституту розпічнуться семінарі, лекції і відчити.

— **Українці у президента ЧСР проф. Т. Масарика.** 29. січня в 5 год. вечора відбувся у президента ЧСР Т. Масарика традиційний чай. З представників українського громадянства були запрошені й присутні на цих сходинах репрезентанти Українського Гром. Комітету і Українського Вільного Університету.

— **Траґедія чи спасення Польщі?** „Слово польске“ бідкає на поганий стан польської заграничної пропаганди і в розпуці наводить список достойників, в руках яких спочиває отся пропаганда. А саме: „... Плюнес у Відні, Ельмер у Берліні, Мільштайн у Брюкселі, Авербах у Парижі, Найман в Римі — щож це за повінь?!... Дійсно, зіставлення отих милозвучних прізвищ може насунути ніякі рефлексії. Очевидно, „Сл. П.“ вважає траґедією Польщі те, що її долею кермують Жиди, але так само добре можна би спитати: „чому воно так і хто цьому винуватий, що в слушний час не стало Поляків для відповідальних становищ у Польщі і — де нині булаб Польща та взагалі, що з нею булоб сталося, колиб не всі оті Плюнеси, Авербахи, Ашкеназі й усі инші польські „родовиті патріоти“?!

— **Американська позичка Польщі.** Позичка, за якою польський уряд вже цілі роки даремне стукає до кас американських банкірів, ще не є реалізована. Кажуть, що угода в справі позички має бути підписана в другій половині ц. м. Уряд дістав би (в двох ратах) усю суму готівкою в долярах, а продавши її Польському Банкові за золото, зужиткував би її таким робом, що частину дістали би банки, частину Земське Т-во кредитове (яке могло би знову помогти осадникам!), а решта пішлаб на т. зв. „інвестиції“ (будова залізниць то-що). Ціла позичка ...

положився спати, щоби в годині переходу у вічність бути можливо свіжим і певним себе. Але ще й цей спокій перебив непередбачений випадок. Зараз по полудні почув він дзвінок при телефоні і тут довідався, що телефонує його остання любка, що була присутна на його прощальнім бенкеті, а від слуги довідалася про його страшний намір. Вона прохала в нього короткої розмови. І тут сказала вона йому, що саме дістала незвичайно гарне звірятко — китайського песика, від якого бє якийсь дивний чар, що проганяє сумний настрій і що вона за всяку ціну хоче йому показати його, а коли йому він сподобається, то й дарувати.

Кандидат до смерти подумав один мент. Китайський песик — це буде щось нове в його житті, яке невабаром скотиться у забуття — остання сензація, яка може його ще зацікавити. Він згодився і попрохав прийти своїй любці в годині його смерти.

Колета появилася в чаруючій тоалеті, на кілька хвилин перед пятою з китайським песиком під пахою. Був це зовсім маленький, білий, шовковий пінч з загадочними очима. Колета сказала: — Щось такого Париж ще не бачив. Він походить просто з Китаю, його власником є дипльомат, який хоче мені його дарувати. Що за радість, Ізакіне, яка сензація, коли ми будемо з ним проходжуватися по бульварах...

Кандидат до смерти побачив нову можливість життя при боці цього песика. Він кинувся Колеті на шию.

Брінктон появився точно.

Він сказав: — Я до ваших услуг, чи ви вже готові? Ізакіян подивився на Колету, опісля на розбишаку. Вийняв чек з кишені, передав Брінктонові і сказав сміючися:

— „Я надумався. Цей песик покликав мене знов до життя. Залишіть собі гроші і ідіть з моїх очей.

Брінктон віддав йому чек і сказав:

— „Я Брінктон, детектив. Я читав вашу обяву і звернувся до вашої приятельки. Вона впала на щасливу думку з песиком. Як бачите, мала успіх. Ґратулюю вам видужання.

Вірменинові пробігли мурашки поза шкуру. Він впав зі зворушення в крісло. Опісля спитав фальшивого Брінктона: — А що були би ви зробили, коли би я хотів умерти?

Брінктон засміявся, перемінявся поглядами з Колетою і сказав: — Зовсім звичайно, мій пане. На дворі чекало трьох сторожів. На мій свист, вони були би вас звязали і відставили до дому божевільних, де були би ви остали аж до видужання. Ця дама звільнила вас від цієї неприємности.

Він поклонився і вийшов.

Вірменин вилічився зі своїх самовбийчих думок і ще цього самого вечора звінчався з Колетою.

З німецького переклала
Яр. Мандюкова.

До українського громадянства.

В однім зі шпиталів находиться інвалід-лікар, уроженець Великої України, жертва визвольної боротьби. Необхідне лікування вимагає більших коштів. Підписані відкликуються до жертвенности громадянства і прохають вислати добровільні жертви на адресу: Червона Калина, Львів, вул. Руська ч. 18 з дописковою „інвалід-лікар“.

Проситься також не відмовити жертв на лісти, які будуть в обігу.

Жертви присилати зараз, бо потреба висилки хорої людини до санаторії негайна.

У Львові дня 15. лютого 1925 р.

Д-р М. Музика, голова Українського Товариства Лікарів, *М. Галущинський*, голова Товариства „Просвіти“, *д-р О. Степанів-Дашкевич*, голова Товариства Жінок з висшою освітою, *О. Бачинська*, голова Маріїнського Тов. Пань, *О. Навроцький* і п. *Постолюк*, Управа Товариства „Червона Калина“.

диться до суми 60 мін. дол., себто 312 мін. зол., або иншими словами: ледве тричі стільки, скільки Польща потребує в 1925 р. на одну позицію (103 мін. зол.!). Така позичка не багато поможе польській державі.

— **Дегенерат.** Про вбийника пок. Р. Корнеллі, „злотого млодзєньца" Фідзєвіча газети заговорили враз, як про напівбожевільного. Фідзєвіч, мовляв, є й дідично обтяжений, бо в його родині по матері й по батьку були випадки тяжких психічних недуг. Убийник вже в дитинстві відзначавсь дикою жорстокістю, знущаючись над звірятами і зраджуючи вже тоді садистичні нахили. Він був завжди корoбдливим брехуном і, не вважаючи на свої 23 роки, був налогoвим пияницею. Усе воно вказувало б на нього, як не типічного дегенерата. — З другого боку, читаючи у бруковій львівській пресі такі аномічні оречення бувів то фахових психіятрів, важко позбутися думки, чи це вже не починається акція судового оборонця молодого злочинця.

— **„Атомік".** У вчорашній коротенькій замітці повідомили ми про розстріл одного з убийників о. Дурнота, Павла Судоля. Другого убийника, Карла Судоля (молодшого брата), президент Войцєховскі уласкавив, хоча саме Карло був безпосереднім справником убійства. Згинув Павло Судол — як на бандита — „по геройськи", залишаючись до останньої хвилини вірним свойому цинізмові. З проголошенням присуду смерти він заявив, що не просить ласки, потім відправив з нічим священика. В останню годину життя перевів посвистуючи, підспівуючи та розводючи перед газетними репортерами і свою фільософію. Він заявив, що не хотів сповідатися, бо все рівно не піде ані до неба, ані пекла, лише до землі. А проте він (казав) не вмре, бо в природі ніщо не вмірає. Він, Судол, є „атоміком природи", і причиниться до того, щоб зі соків його зігнилого тіла виросла трава або якесь дерево. До такої фільософії дійшов шляхом самоосвіти, бо він „не такий звичайний хам", а читав Дарвіна і Ніцше го і знає, що істнують инші світи поза тим, який ми бачимо. На життя заробляв важкою працею, бо бандитизм дуже тяжкий хліб. З розстріляним бандитом Дишкантом, який походив з тих самих, що він, сторін, не був знайомий, бо він, Судол „з хамами не вдавався". „Дишкант був хлоп і Русин а я Мазур". Вмре вдоволений, бо має при смерти таку параду, якої рідна мама не зробила би йому. „Їхав собі каретою по вул. Карла Людвика, довкола поліція зі шаблюками, а пан комісар Стецкі попереду" Згинув Павло Судол з окликом: Товариші, вертаю на лоно природи, там побачимося!"

— **Головний Виділ „Союза Українок"** подає до відома громадянства, що образ О. Новаківського вильосований на непроданий льос ч. 547 передає до Музея Наукового Тов. ім. Шевченка.

Дописи.

Чортків. *Кружок У. П. Т. в Чорткові.* Досвід показав, що всякі відозви й заклики щодо складання жертв на потреби „Рідної Школи" відносять невеликий успіх, що акція збирання жертв на „Рідну Школу" дає лише там корисні вислідн, де знайдеться енергійний чоловік, котрий з впертістю займається цією справою і їй постійно, всецілo посвячується.

Зрозуміла це вкінці й Головна Управа У. П. Т. розложивши потрібну на удержання шкіл У. П. Т. суму на поодинокі кружки У. П. Т., котрі обовязані під особистою моральною відповідальністю перед громадянством, зібрати припадаючу на них суму.

Зрозумів це вже раньше кружок У. П. Т. в Чорткові і поступив в той сам спосіб ще в маю м. р. На кожне село в повіті наложено тоді 20—30 зол. відповідно до величини, свідомости тощо, котру то суму істнуючі в селі кружки У. П. Т. чи комітети „Рідної Школи" були обовязані що місяця зібрати; в тій ціли виставлено уповноваження та бльочки з печатками, на котрі уповновласнений був обовязаний під особистою відповідальністю зібрати приписану квоту та кожного місяця до 15. віддати до каси кружка У. П. Т. в Чорткові.

Одначе за цих кілька місяців зроблено кепський досвід. Треба ще додати, що Кружок має свойого спеціяльного організатора, що постійно обїздить повіт, але і його інтервенція не помагає.

Така сама історія з 1-процентовими пожертвами провінціональної інтелігенції, а передусім священиків; деякі з них просто відмовляються від свойого обовязку і не то 1-процентові пожертви а навіть членських вкладок не зложили. Є також такі інтелігенти поміж урядництвом в Чорткові.

Подібна справа з колядою; листи на коляду одержали всі села, але зложили досіль гроші з коляди лише кілька — а решта ні лист, ні грошей не віддали, хоч вже минув місяць від Різдва.

Характеристичне, що в одному селі один з буцім то свідоміших громадян не то що не заохотив до коляди на Р. Ш. а противно заборонив колядувати на ту ціль.

Дальше хіба подібних відносин толерувати не можна і не остається нічого иншого, як лише громадянський осуд такої поведінки з усіми його наслідками.

Кружок У. П. Т. в Чорткові рішив в останне звернутися отсею дорогою до тих, що одержали від круж. У. П. Т. уповноваження і бльочки до збирання членських вкладок і жертв, як також листи на коляду для Р. Ш., щоби до 14 днів звернули усі уповноваження, бльочки і листи — та гроші на них зібрані, бо по упливі того часу їх імена оголоситься в часописах.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!!

Всячина.

Перший летун. Двісті літ тому (1724 р.) помер в Толедо мо ах-єзуїт Вартоломей Льоґенцо де Гусмоно, Бразилієць з роду, якого прозвали „літаючим чоловіком". Прізвище припало до нього не даром. Він був направду першим, що літав у воздусі при помочі ним самим вибудованого та придуманого апарату. Історію сучасного летунства починають 5. червня 1783 р., коли то брати Монгольфє задемонстрували в Анзорі у Франції свою першу спробу літання. Одначе той початок летунства невірний, бо саме Льоренцо де Гусмано доконав своєї першої спроби літання 8. серпня 1709 р. в Лісбоні в присутности короля Івана V. і всього королівського двора. Його лет був уловні вдатний. Апарат, на якому він летів, звався „Пасеннола" і мав вигляд літаючої птиці. Підносився він при допомові нагрітого воздуха. За той експеримент св. інквізиція обвинуватила його за чарівництво. Він попав до тюрми, з якої після тяжких мук вдалося йому втекти. Скоро він і помер в Толеді.

Що таке „сирдар"? „Сирдарами" звуть англійських намісників у Судані. Ця назва є перського походження. Етимольогічно перське „сирдар" значить „то", що стоїть на чолі". На Сході „сирдар" являється титулом головного вожда армії в часі мира. В часах грецької війни за незалежність 1827 р. Турки звали „сирдарем" адмірала фльоти. В Єгипті з часів англійського там протекторату „сирдарями" звалися і по нинішний день звуться начальні вожди армії хедива.

Тайна острова „Великдень". На Тихому Океані є невеличкий острів, що звється „Островом Великодня". Він здавен давна притягав до себе увагу не тільки моряків, але й вчених. Острів замітний тим, що замість мешканців має на собі цілу многотисячну армію великанських, викутих з каменя статуй. Ті статуї, що доходять подекуди понад 15 м. висоти, стоять на високих педесталях. Їх видно з далекого океану. В середині є теж кілька таких статуй, але не все вони цілі: деякі з них лежать присипані піском вздовж єдиної дороги, що веде від моря до вигаслого вулькану Рано-Рараку в середині острова. Острів цей віднрив дня 6. квітня 1882 р. голяндський адмірал Вогвейн саме в день Великодня і тому острів так називається. Цілий острів — це скелиста пустеля з величезною масою печер. Земля позбавлена всякої вогкости. Води на острові нема. Можна її найти тільки в кратерах деяких погаслих вульканів. Острів окружений вінком великанських камінних плятформ, на яких уставлені педестали, а на них статуї. Що це за статуї, питаються вчені? І не можуть найти відповіді. Її можна було найти між населенням острова, яке там застали відкривці. Одначе в 1862 р. Португальці забрали все населення в полон, разом з королем і жерцями, що були зберігачами всіх переказів та легенд цього острова і цих статуй. Залишилося на острові заледви кілька родин, що сховалися в печерах. В 1880 р. вдалося капітанові Дютру-Борнє зблизитися до них. Від них він дізнався, що статуї ці крашують могили великих вождів племени. Учений проф. Браун, що займається дослідом того острова, твердить, що острів є останком якогось невідомого нам великого суходолу, на якому була могутня держава і династія. З усього континенту остав саме острів Великодня, де хоронили померших королів. Населення цього континенту було посвоячене мабуть з Полінезійцями. Гіпотеза ця має всі познаки правдоподібности, бо Полінезійці теж будують великі памятники своїм королям.

✝ Посмертні згадки.

Інж. Григорій Пежанський, ем. ст. референт окружної дирекції публичних робіт у Львові.

Дня 16. січня ц. р. упокоївся по тяжкій недузі архітект Григорій Пежанський, сеніор Українських інжінерів, основник і б. голова Українського Технічного Товариства, діяльний, загально поважаний і люблений громадянин.

Уроджений в 1860 р. в Пнянах укінчив гімназію в Стрию і ідучи за голосом покликання посвятився студіям архітектури на політехніці зразу у Львові, а відтак у Відні. Осягнувши диплом інжінера архітекта розпочав фахову працю при львівськім магістраті, одначе скоро перейшов до державної служби, в якій остався до 1924 р., коли з причини нарушеного здоровля перейшов в стан спочинку.

В своїй професії визначався покійний високим фаховим знанням і незвичайним почуттям обовязку. З тої причини повірювано Йому з уряду виготовлювання проєктів і нагляд над виконанням найважніших державних будівель. Вже як елев будівництва проводив будову Промислової Школи у Львові та павільонів для краєвої вистави в 1894 р. Пізніше виконав пляни чимало державних будинків, між иншими гімназію в Сокалі, почту в Бродах, касарні в Коломиї, учительський жіночий семінар у Львові, бібліотеку та інститут фізичний і хемічний львівського університету. Вже за польської влади перевів реконструкцію соймового будинку на університет.

Без огляду на абсорбуючу урядову працю знаходив Покійний все час на роботу для свого народу, а працював все совісно і безінтересовно. Як член дирекції „Дністра", член виділу Наукового Товариства ім. Шевченка, Українського Педагогічного Товариства, а також „Народного Дому" і Ставропігійського Інститута, в часі, коли вони були в українських руках, не жалував ні часу ні праці, щоб численні будинки тих товариств удержати в якнайліпшім стані і в цей спосіб якнайкраще зберегти ульоковане в них народнє майно. При Його видатній фаховій помочі повстали у Львові будинки Академічного Дому, Бурса Українського Товариства Педагогічного (тепер гімназія Василіянок), Музичного Інституту ім. Лисенка; він заходився також коло приготовлення проєкту будови Українського Народнього Театру. Та не тільки львівські інституції користали з великого досвіду і знання Покійника. Він рівно щиро працював для всіх українських товариств в краю, що зверталися до нього за фаховою радою і помічю. Радо і безінтересовно виконав Він безліч нарисів народних домів, шкіл і церков та був помічним при їх будові.

Надмір праці, численні непереставні за роботою ночі спричинили утрату здоровля та пришвидшили смерть.

Земля Йому пером!

(*За „Технічними Вістями"*).

Іван Щербюк. 1. лютого ц. р. о год. 6. веч. від скритої туберкульози й плевриту помер студент Українського Педагогічного Інституту ім. Драгоманова в Празі Іван Щербюк. Померший народився 1890 р. на Волині. Все його життя пройшло в енергійній, кипучій діяльности на громадському полі. Одмітимо тут лише те, що він був членом У. П. С. Р., членом соціялістичної студентської спілки „Вільна Громада", членом Української Село-Спілки, членом Українського Гром. Комітету в ЧСР., членом Українського Академічного Хору і т. д. Винос тіла помершого з каплиці відбувся 4. лютого о год. 2·30. Труна покрита червоним прапором У. П. С. Р., членом якої був покійний. Катафальк був покритий численними вінками від У. Г. К., Українського Педагогічного Інституту, Село-Спілки, Партії У. С. Р., студентської громади Пед. Інст., соц. студ. спілки „Вільна Громада", Громади Волиняків і ин. Проводило труну до Ольшанського цвинтаря багато народу. Попереду йшли рядами товариші з партії з червоними ознаками, далі хор, за труною представники громадських організацій, Сенату Інституту, Матуральних Курсів і гімназії, студенти Інституту і багато членів української кольонії. На цвинтарі були виголошені чулі промови: від У. Г. К. — Н. Я. Григоріїв, від Сенату У. П. І. — директор Л. Т. Білецький, від партії У. С. Р. — П. О. Богацький і Г. В. Денисенко, від закорд. орг. українських радикалів — Р. Зелений, від студентів Педаг. Інст. — П. Теннико, від Січових Стрільців та Село-Спілки — О. Луцький, від громади Волиняків — В. Лотоцький. При сумнім співі „Вічная Память" та „Ви жертвою" домовину спустили в могилу. В. И. П.

За редакцію відповідає О. Костик.

З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10